

HARPER
LEE

Du-te și pune
un străjer

Traducere din limba engleză
și note de Ariadna Ponta

POLIROM
2023

Al doilea impuls al lui Jean Louise a fost să dea vina pe preot. Era un tinerel, domnul Stone pe numele lui; doctorul Finch spunea că nu văzuse în viața lui un om neajuns încă la cincizeci de ani cu asemenea talent la plati-tudini. Nu era absolut nimic în neregulă cu domnul Stone, doar că poseda toate caracteristicile unui contabil: nu-i plăceau oamenii, se pricepea la cifre, îi lipsea simțul umorului și era bătut în cap.

Pentru că de ani de zile biserica din Maycomb nu era destul de mare pentru un preot bun, dar prea mare pentru unul mediocru, orașul a fost încântat când, la ultima Conferință Ecleziastică, mai-marii au decis să le trimită metodiștilor unul tânăr și plin de energie. Dar în mai puțin de un an tânărul preot reușise să-și impresio-neze congregația îndeajuns cât să-l facă pe doctorul Finch să remarce într-o duminică, într-o doară, dar foarte sonor: „Am cerut pâine și ni s-a dat o piatră“¹.

De multă vreme domnul Stone era bănu-it de tendințe liberale; se arăta prea prietenos, erau de părere unii, cu frații lui yankei; de curând ieșise parțial șifonat dintr-o dispută pe tema Crezului Apostolic; și, lucru cel mai rău, se credea despre el că e ambițios. Jean Louise construia un caz beton împotriva lui când și-a amintit că domnul Stone e afon.

Netulburat de necredința de care dădea dovadă Herbert Jemson pur și simplu fiindcă nu-și dăduse seama de ea, domnul Stone s-a

1. Stone = piatră (engl.); parafrizare a versetului din Evanghelia după Matei 7:9: „Cine este omul acela dintre voi care, dacă-i cere fiul său o pâine, să-i dea o piatră?“.

ridicat și s-a îndreptat spre amvon cu Biblia în mână. A deschis-o și a spus:

— Textul pe care l-am ales pentru azi este din Isaia, capitolul douăzeci și unu, versetul șase:

Căci așa mi-a vorbit Domnul:

„Du-te și pune un străjer, ca să dea de veste despre ce va vedea“.

Jean Louise a făcut eforturi sincere să asculte ce a văzut străjerul domnului Stone, dar oricât se străduia să-și înăbușe senzația, simțea cum amuzamentul i se transformă în dezgust indignat și nu și-a luat ochii de la Herbert Jemson tot restul slujbei. Cum îndrăznește să facă schimbări? Cumva încerca să-i conducă înapoi spre Biserica Mamă? Dacă ar fi lăsat rațiunea să câștige, și-ar fi dat seama că metodismul lui Herbert Jemson era o minciună cât casa; era de notorietate că stă prost cu teologia, dar cât se poate de bine cu faptele caritabile.

Dacă s-a zis cu Doxologia, să vezi c-o să vină și cu tămâia – *ortodoxia mi-e ibovnică*¹. Asta a spus-o unchiul Jack sau unul dintre episcopii lui de pe vremuri? A privit spre el, dincolo de culoar, și i-a văzut tăietura ascuțită a profilului: i-a sărit țandăra, și-a spus.

Domnul Stone îi dădea înainte monoton... un creștin se poate lepăda de zădărniciile traiului modern... dacă vine în fiecare miercuri la Seara Familiilor și aduce un vas acoperit... să fie cu voi acum și în vecii vecilor, Amin.

1. Fragment dintr-un citat atribuit episcopului englez William Warburton: „Orthodoxy is my doxy, heterodoxy is another man's doxy“ – joc de cuvinte intraductibil, unde doxy = doctrină, dar și ibovnică.

Domnul Stone rostise binecuvântarea și se îndrepta spre ușă când Jean Louise a pornit pe culoar să-l încolțească pe Herbert, care rămăsese în urmă ca să închidă ferestrele. Doctorul Finch i-a luat-o înainte:

— ...n-ar trebui s-o cânte așa, Herbert, spunea. Doar suntem metodiști, D.V.

— Nu vă uitați la mine, domnule doctor Finch. Herbert a ridicat mâinile parcă să se apere de orice ar putea urma. Așa ne-au spus în tabăra Charles Wesley că trebuie să cântăm.

— Doar n-ai de gând să accepți așa ceva fără să crâcnești, nu? Cine ți-a spus să faci așa? Doctorul Finch și-a supt buza de jos până aproape nu s-a mai văzut, apoi i-a dat drumul cu un plesnet.

— Profesorul de muzică. Ținea un curs despre ce e greșit în muzica bisericească din Sud. El e din New Jersey, a spus Herbert.

— Un curs, ă?

— Da, domnule.

— Și ce spunea c-ar fi greșit?

Herbert a răspuns:

— Spunea că, la ce imnuri cântăm noi, am putea foarte bine să cântăm și „Pune botu' la robinetu' pe unde curge evanghelia“. Spunea că Fanny Crosby¹ ar trebui interzisă prin dreptul canonic și că *Rock of Ages* e o oroare în ochii Domnului.

— Serios?

— A zis că ar trebui să mai înviorăm Doxologia.

— S-o mai înviorăm? Cum?

— Cum am cântat azi.

1. Frances Jane van Alstyne, născută Crosby (1820-1915) – misionară americană, poetă și compozitoare, autoare a peste 8 000 de imnuri și cântece gospel.

Doctorul Finch s-a așezat în prima strană. Și-a întins brațele pe spetează și dădea din degete meditativ. A ridicat privirea spre Herbert.

— S-ar zice, a spus, s-ar zice că frații noștri de pe tărâmurile din nord nu se mulțumesc doar cu activitățile Curții Supreme. Acum încearcă să ne schimbe și innurile.

Herbert a spus:

— Ne-a zis că ar trebui să renunțăm la innurile sudiste și să învățăm altele. Mie nu-mi convine – unele de care el zicea că-s frumoase n-au nici măcar melodie.

„Ha“-ul emis de doctorul Finch a sunat mai tăios decât de obicei, semn clar că începea să-și piardă răbdarea. Și-a recuperat-o îndeajuns cât să spună:

— Innuri sudiste, Herbert? Innuri sudiste? Doctorul Finch și-a pus mâinile pe genunchi și și-a îndreptat spinarea. Uite, Herbert, a spus, hai să stăm amândoi aici, în sanctuarul ăsta, și să analizăm asta cu calm. Bănuiesc că omul de care zici ar vrea să ne aliniem în cântatul Doxologiei nici mai mult, nici mai puțin decât cu Biserica Anglicană și cu toate astea o-întoarce – o-întoarce – și vrea să elimine... *Abide With Me?*

— Hait! Păi, da.

— Lyte.

— Ăă... poftim?

— Lyte, domnule. Lyte.¹ Dar *When I Survey the Wondrous Cross?*

— Și ăsta, a spus Herbert. Ne-a dat o listă.

— V-a dat o listă, da? Presupun că e și *Onward, Christian Soldiers* pe listă.

— În capul listei.

1. Henry Francis Lyte – cleric anglican, poet și autor de innuri religioase.

— Ha! a spus doctorul Finch. H.F. Lyte, Isaac Watts, Sabine Baring-Gould.

Doctorul Finch a pronunțat ultimul nume cu accentul tipic Districtului Maycomb: *a*-uri și *i*-uri lungi și pauză între silabe.

— Sunt toți englezi, Herbert, până în măduva oaselor, a spus. Vrea să-i eliminăm pe toți, dar în schimb încercă să ne facem să cântăm Doxologia de parcă am fi la Westminster Abbey, nu? Păi, dă-mi voie să-ți spun eu ceva...

Jean Louise s-a uitat la Herbert, care dădea din cap aprobator, și la unchiul ei, care arăta ca Theobald Pontifex¹.

— ...omul ăsta al tău e un snob, Herbert, fără dar și poate.

— Era cam fătălău, a spus Herbert.

— N-am nici o îndoială că așa era. Ai de gând să aplici aberațiile astea?

— Doamne, nici gând, a spus Herbert. Am zis și eu să încerc o dată, doar să mă conving de ce bănuiam deja. Congregația n-o să le învețe în veci. Ca să nu mai zic că mie îmi plac alea vechi.

— Și mie la fel, Herbert, a spus doctorul Finch. S-a ridicat și a luat-o de braț pe Jean Louise. Ne vedem de azi într-o săptămână și dacă văd că biserica s-a clintit fie și cu o palmă, pe tine o să te consider vinovat.

Ceva din privirea doctorului Finch i-a spus lui Herbert că e o glumă. A râs și a zis:

— Nici o grijă, domnule.

Doctorul Finch și-a condus nepoata până la mașină, unde așteptau Atticus și Alexandra.

1. Personaj din romanul *Și tu vei fi țărână* (1903) de Samuel Butler, o satiră la adresa ipocriziei societății din epoca victoriană.

— Vrei să te ducem? a întreat ea.

— Firește că nu, a spus doctorul Finch. Își făcuse un obicei să meargă pe jos până la biserică și înapoi în fiecare duminică și nu-l descu-rajau nici furtuna, nici arșita soarelui, nici gerul cel mai aspru.

Când dădea să plece, Jean Louise a strigat după el:

— Unchiu' Jack, ce înseamnă D.V.?

Doctorul Finch a scos oftatul lui tipic care spunea n-ai-pic-de-educație-domnișoară, a ridicat din sprâncene și a răspuns:

— *Deo volente*, cu voia Domnului, copilă. O expresie cât se poate de catolică.